

Kiasma

42 · 2009 vol. 12

**Berndt Arell tuo
Afrikan Kiasmaan**

**Kokoelmataiteilijat
oikeilla jäljillä**

Kiasma Venetsiassa

LANDIA

Suomen Aalto-paviljonki
COURTESY SUOMEN RAKENNUSTAITTEEN MUSEO

□ näkökulma

Kiasma kansainvälisillä foorumeilla

Kiasmalle kansainvälisyys on aina ollut luonnollinen ja tärkeä osa ydintoimintaa. Eri aikoina kansainvälisyys on kuitenkin merkinnyt erilaisia asioita. On itsestään selvää, että globaalilla nykytaiteen kentällä Kiasma tuottaa kansainvälisiä näyttelyitä ja käy vuoropuhelua koko maailman nykytaiteen kentän ja toimijoiden kanssa. Pelkäämään kansainvälisen taiteen ja taiteilijoiden tuominen Suomeen ei kuitenkaan riitä. Jotta Kiasman ääni kuuluu kansainvälisesti merkittävillä foorumeilla, on näkyvyys kansainvälisissä taide-tapahtumissa ensiarvoisen tärkeää. Kiasma pyrkii myös entistä kiinteämpään yhteistyöhön useiden kansainvälisesti merkittävien museoiden kanssa. Yksi tärkeimmistä avauksista oli yhteistyön aloittaminen Solomon R. Guggenheim -säätien kanssa vuonna 2008.

Viime vuonna Kiasma esittäytyi kutsuttuna Art Basel -taidemessuilla. Läsäolo messuilla edisti Kiasman kansainvälistä tunnettuutta ja toi uusia kontakteja. Luonnollinen suuntaus Art Baselin jälkeen on lähteä esittelemään Kiasman toimintaa nimenomaan taiteen kautta: tänä vuonna Kiasma on ensimmäistä kertaa mukana Venetsian biennaalissa. **Jussi Kiven** näyttely tuotetaan Suomen Aalto-paviljonkiin yhteistyössä näyttelyvaihtokeskus Framen kanssa. Näyttely on erityisen tärkeä myös siitä syystä, että se merkitsee Aalto-paviljongin pysyvää siirtymistä takaisin Suomen haltuun. Oma tila biennaalialueella luo kiinnostavan kansainvälisen foorumin suomalaiselle nykytaiteelle ja antaa nykytaiteen organisaatioille mahdollisuuden dialogiin laajan yleisön ja muiden nykytaiteen organisaatioiden kanssa biennaalin aikana.

Yhteistyö Framen kanssa luo Kiasmalle luontevan alustan kansainväliselle toiminnalle. Suomalaisten taiteen toimijoiden on kansainvälisissä suhteissaan katsottava samaan suuntaan ja edistettävä yhteistä hyvää – suomalaisten taiteilijoiden ja taideorganisaatioiden tunnettuutta ja arvostusta maailmalla.

Kiasmalle kansainvälisyyden strateginen edistäminen tarkoittaa ensisijaisesti kolmea perustavoitetta. Kansainvälisten yhteistyökumppanuuksien edistäminen, Kiasman kansainvälisen tunnettuuden kehittäminen ja suomalaisen nykytaiteen aseman edistäminen maailmalla ovat toiminnan peruslähtökohtia. Näiden tavoitteiden tueksi ja edistämiseksi kaivataan myös koko Suomen nykytaiteen kentän yhteistä tahtotilaa ja konkreettisia toimia. Yksi tällainen kehittämispiste on mielestäni luontevasti Suomen Aalto-paviljongin toiminnan turvaaminen ja strateginen kehittäminen myös jatkossa. Paviljonki on paitsi tärkeä osa suomalaista taiteen historiaa, myös tulevaisuuden voimavara entistä kilpailuimmilla markkinoilla. Mahdollisuus näin konkreettiseen ja näkyvään läsnäoloon yhdellä tärkeimmistä taidefoorumeista tarjoutuu vain harvoille.

□ Berndt Arell
museonjohtaja, Kiasma

Muistot ovat mielen mustelmia

Unipainauma, mustelma tai ruhje näkyvät kehossa. Psykkinen jälki voi olla fyysistä jälkeä pysyvämpi. Oikeilla jäljillä... -kokoelma-äyttelyn kirjassa jälkiin syvennyttään taiteen tekemisen näkökulmasta.

Tarinat avaavat kuvaa yhteiskunnan muutoksesta, menneestä, kadotetusta maailmasta. Vanhusten kertomat omakohtaiset talviset tarinat muodostavat **Veli Granön Saaret**-installaation lähtökohdan. Tarinoissa liikutaan lapsuuden ja nuoruuden muistoissa. Kertomus ja siihen liittyvät henkilöt ovat tärkeitä kertojan elämässä.

”Talvi teemana kiinnosti siksi, että siihen liittyvät myös monet omat lapsuuden muistoni. Äitini ja isäni tarinat, jotka esiintyvät teoksessa, ovat jättäneet jälkiä koko perheeseeni. Olen kuullut nämä tarinat monta kertaa lapsuudessani”, Granö kertoo kirjan haastattelussa.

”Lähden aina siitä, että on joku ihminen, jolla on tarina, iso tai pieni. Haastattelen ihmisiä, ja samalla minulle syntyy mielikuvia ja kokonaisia maailmoja. Tarinoita ei voi kuitenkaan käyttää kertojaa vastaan. Toivon, että myös kertoja saa yhteistyöstä jotain, ja että tarinat lisäävät itseymmärrystä. Tarinat kertovat kertojan omasta elämästä, ne eivät viittaa muuhun kuin henkilön omaan todellisuuteen. Todellisuus on vielä olemassa”, hän jatkaa.

Vanhempi nainen muistelee Granön teoksessa, miten hän jo pienestä pitäen joutui tekemään kovaa ruumiillista työtä äitinsä apuna. Pyykin huuhtominen talviaikaan jäisessä avannossa jätti kädet lähes tunnettomiksi. Vielä vanhanakin hän pystyi palauttamaan mieleensä käsien kylmyyden. Omassa kertomuksessaan hän pohti sitä, että voisiko nykyisen halvaantumisen ja avannolla huuhtomisen välillä olla yhteyttä. Voiko halvaus olla ”jälki”?

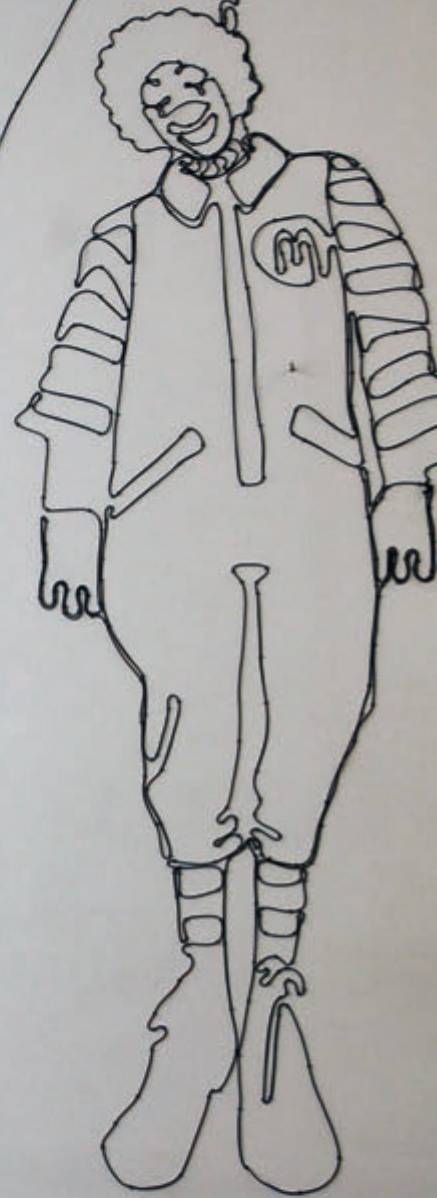
KLOVNIKAMMO

Populaarikulttuuri ja mainonta ovat jättäneet nykytaiteeseen omat tunnistettavat jälkensä. Nykytaide kierrättää kuvia ja niiden merkityksiä. Toisaalta taiteella on vaikutuksensa visuaalisen kulttuurin muotoutumiseen.

Jani Leinonen käyttää taiteessaan hyväkseen vapaan markkinatalouden logiikkaa ja käytäntöjä – brändejä, medioita ja verkostoja. Hän on mm. kehittänyt teoksissaan kaupallisten, ”hyvin hauskojen” ja ohuiden hahmojen taustoja ja arkielämää. Elovena-tytön muokkaus oli ensimmäinen, New Yorkissa oleskellessaan taiteilija syväluotasi Cap’n Crunchia ja Kellogg’sin Corneliuksen kanaan. Nyt vuorossa on Ronald-klovni.

Leinosen teos *Koulofobia* on sähköjohdolla seinään ”piirretty” installaatio, jossa klovni roikkuu narun jatkona. Vieressä olevassa tekstissä hän kertoo lääkärille yksinäisyydestään ja siitä, kuinka ei löydä elämälleen tarkoitusta. Lääkäri kehottaa potilastaan katsomaan kaupungissa parhaillaan vierailevaa Ronald-klovnia. Se varmasti piristäisi. ”Mutta tohtori, minä olen juuri tuo Ronald-klovni”, vastaa potilas.

Tekijän mukaan Wikipedia tuntee määritelmän koulofobia, joka tarkoittaa voimakasta klovniin pelkoa. Sitä esiintyy pääosin lapsilla, mutta myös nuoret ja aikuiset voivat siihen sairastua. Sen aiheuttaa lapsena koettu pelottava kohtaaminen naamioituneen hahmon kanssa. Tätä pelkoa esiintyy myös valtaapitävillä. Klovni voi rikkoa tabuja ja ottaa esille vaiettuja asioita.

Jani Leinonen rakentamassa teostaan Koulofobia

TAIDETTA GOOGLESTA JA WIKIPEDIASTA

Riiko Sakkisen piirroksien ja installaatioiden lähtökohdat ovat tuotekuvastoissa ja mainoskuviissa. Monet teosten figuureista ovat peräisin kaupan hyllyltä tai tv-mainoksesta. Uusia merkityksiä ne saavat taiteilijan niihin liittämien tekstien kautta. Huomiot kulttuurien välisistä konflikteista, markkinataloudesta, nationalismista, globalisaatiosta ja ajankohtaisista poliittisista kysymyksistä on puettu sarjakuvamaisiin tai mainosmaisiiin asuihin.

Näyttelykirjassa Sakkinen kuvailee työskentelyään: ”Luen sanomalehdistä kaiken politiikasta urheiluun ja taloudesta prostituoitujen mainoksiin. Tutkin ruokaostosten lomassa kaikki karkkipussit ja muropaketit. Kun olen valinnut teeman teokselle tai vaikka koko näyttelylle, tärkeimmät työkaluni ovat Wikipedia, Google ja Urban Dictionary.”

Ensisilmäyksellä Sakkisen teokset näyttävät iloiselta ja värikkäältä kulutusjuhlalta, lähiluku paljastaa speaktaakkelin pimeän puolen. Sakkinen osaa kiteyttää ja osua kipupisteisiin ilman saarnaajan asennetta, kepeyteen verhoutuen: ”Stop No More African Immigrants If They Are Not Top Football Players”, ”Eat More and Get More. More Choco. More \$. More Freedom.” ”I Love Mexican Food But I Hate Mexicans”, ”Cold Cola War”.

□ *Oikeilla jäljillä... -kirjassa julkaistujen intendentti Pirkko Siitarin ja amanuenssi Eija Aarnion artikkelien pohjalta koonnut (lainannut, vaihtanut ja varastanut) Piia Laita*

Oikeilla jäljillä...

Oikeilla jäljillä... -kokoelmanäyttely tarkastelee ihmistä, luontoa ja kulttuuria erilaisen jälkien kautta. Jälkiä löytyy läheltä ja kaukaa, ihmisruumiista mainoskuvastoon ja kaupunkitilaan. Jäljet voivat olla tietoisesti tai vahingossa syntyneitä merkkejä ja painaumuksia, joita jätämme ja kohtaamme päivittäin.

Näyttelyn teokset on sijoitettu kolmen teeman alle: Töhry, Viivakoodi ja Painauma. Töhry-teeman teoksissa kaupunki välittyy aktiivisen toiminnan kautta merkkeinä ja tekoina. Viivakoodi-teeman teoksissa nykyaikainen taide käyttää materiaalinaan koko visuaalisen kulttuurin tarjoamaa kuvamaailmaa. Painauma näkyy kehossa tunnistettavana merkinä tai psyykkisenä jälkenä kuten muistona.

Runsaasti kuvitettu näyttelykirja Oikeilla jäljillä... saatavana Kiasma-kaupasta ja sitä voi tilata internetistä osoitteesta www.kiasma.fi/shop. 134 sivua, sisältää artikkelien lisäksi tiedot kaikista kokoelmanäyttelyn teoksista. Hinta 35 euroa.

Ks. Oikeilla jäljillä... -ohjelma sivu 18.

Riiko Sakkinen

Rafaela Seppälä

Kiasman tukisäätiö

Säätiön hallitukseen ja lahjoittajien Patron's Circle:iin kuuluu yksityishenkilöitä, jotka jakavat intohimon taiteeseen ja suomalaisen kulttuurin kehittämiseen. Kiasman Tukisäätiön hallituksen jäsenet valitaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Säätiön hallituksen puheenjohtajana toimii Rafaela Seppälä ja hallituksen jäsenet ovat Berndt Arell, Carl Gustaf Ehrnrooth, Ami Hasan, Anne Lyytikäinen-Palmroth, Liisa Ollila ja Jussi Westergren. Uusina jäseninä hallitukseen valittiin keväällä Minna Koivurinta ja Carl Ahlström.

PIRJE MYKÄINEN / KKA

Säätiö tulevaisuutta varten

”Taide on yhteiskunnalle henkinen voimavara, joka haastaa näkemään asiat eri näkökulmasta ja rikkomaan vanhoja rajoja”, sanoo Kiasman tukisäätiön hallituksen puheenjohtaja Rafaela Seppälä.

Toukokuussa 2008 Kiasman kymmenvuotisjuhlan kunniaksi perustetun Kiasman tukisäätiön tehtävä on Kiasman näyttely- ja julkaisutoiminnan sekä kokoelmien kartuttamisen tukeminen. Taloudellisen tuen lisäksi säätiö tukee Kiasman kansainvälistä toimintaa, yhteiskuntasuhteiden kehittämistä ja dialogia nykytaiteen keräilijöiden kanssa. Perustajajäseniä ovat museonjohtaja **Berndt Arell**, **Carl Gustaf Ehrnrooth**, jo edesmennyt **Pentti Kouri** sekä **Rafaela Seppälä**.

Seppälä lähti ajamaan säätiön perustamista kahdesta syystä. Toisaalta siksi, että julkinen raha ei enää pitkään aikaan ole riittänyt Kiasman toiminnan aktiiviseen kehittämiseen. Toisaalta hän kanto huolta nykytaiteen kokoelman kartuttamisesta ja kansallisen kulttuuriperinnön säilyttämisestä. Seppälälle oli myös tärkeää lisätä yhteistyötä taiteen keräilijöiden ja museoiden välillä. ”Nykytaiteen tehtävä on käydä jatkuvaa dialogia yhteiskunnan kanssa taiteen keinoin. Nykytaiteen organisaatiot ovat tässä keskustelussa avainasemassa”, Seppälä sanoo.

Tukisäätiö on ensimmäisen toimintavuotensa aikana kerännyt sekä omaa pääomaa toimintansa jatkuvuuden takaamiseksi, että osallistunut useisiin keskeisiin Kiasman hankkeisiin kuten Kouri-kokoelmasta tehdyn kirjan

julkaisemiseen ja **Ola Kolehmainen** jättimäisen valokuva-teoksen *Composition with David and Goliath* -teoksen tuottamiseen Kiasman aulaan. Keväällä 2009 säätiö teki ensimmäisen taidehankintansa, kun Kiasman kokoelmiin ostettiin **Eija-Liisa Ahtilan** uusi teos *Where is Where*. Teos on yksi merkittävimmistä hankinnoista Kiasman kokoelmiin.

Kiasman tukisäätiön toimintamalli on Suomessa ainutlaatuinen. Seppälä toteaa, että säätiön selkeä toimintamalli turvaa kaikin tavoin Kiasman museojohdon riippumattomuuden. Tulevaisuudessa yksityinen rahoitus tulee olemaan myös Suomen taidemaailmassa entistä tärkeämmässä asemassa. Kiasman tukisäätiö haluaa omalla esimerkillään osoittaa tällaisen toiminnan merkittävyyden ja luoda hyviä käytäntöjä, joista muut organisaatiot voivat ottaa mallia. Vaikka tällä hetkellä maailman talouden tilanne ei tue yksityistä lahjoittamista, Seppälä näkee säätiön tulevaisuuden valoisana. ”Olemme perustaneet säätiön tulevaisuutta varten. Ensimmäisen toimintavuoden tulokset ovat rohkaisevia, mutta vielä lapsen askeleita nykytaiteen mitta-kaavassa”.

□ Sanna-Mari Jäntti, yhteistyöpäällikkö
Kirjoittaja on säätiön yhteyshenkilö Kiasmassa.

ARS11 on Afrikka

Olen jo monta vuotta halunnut luoda näyttelyn, joka tekisi Afrikan todeksi ihmisille taiteen keinoin. En halua vain näyttää asioita, vaan saada ihmiset kokemaan Afrikan kaikilla aisteillaan, kokonaisena ja syvään.

Tämän tavoitteen toteuttamiselle yksittäinen näyttely on liian suppea. Tästä syystä olemme valinneet Afrikan seuraavan, vuonna 2011 järjestettävän ARS-näyttelyn teemaksi. Tavoitteenamme ei ole luoda ennen näkemätöntä tai sensaatiomaista kokonaisuutta afrikkalaisesta nykyaikaisesta taiteesta, vaan tuoda esille oma tulkintamme siitä, mikä on ajankohtaista ja kiinnostavaa juuri nyt. Suomessa laajoja katsauksia afrikkalaiseen nykyaikaiseen taiteeseen ei juuri ole ollut esillä. Toisaalta koen, että juuri nyt on oikea hetki tälle näyttelylle. Afrikka on ajankohtaisempi kuin koskaan.

MUUTOSVOIMIEN PURISTUKSESSA

Nykyisen maantiedon mukaan Afrikka näyttäytyy Suomesta käsin kaukaisena. Afrikka on oma maailmansa pienoiskoossa. Itse olen erityisesti kiinnostunut Saharan eteläpuoleisesta Afrikasta. Se on vastakohtien alue, jossa maailman suurimmat rikkaudet ja kauneus kohtaavat ylitseväsemättömän köyhyyden ja rumuuden. Ihmisten elämää säätelevät toisaalta kulttuurinen vahvuus ja historia, toisaalta ihmisten perusoikeuksia ja elämisen perusedellytyksiä uhkaavat muutokset. Yksilö jää näiden muutosvoimien puristuksessa toissijaiseen asemaan. Tulemme itse myös sokeaksi yksittäisten ihmisten hädälle. Uutisissa Afrikka mainitaan usein luonnonkatastrofeihin, nälänhätään, aidsiin ja yhteiskunnallisiin hätätiloihin liittyvissä uutisissa. Vaikutukset kokeneet ihmiset mainitaan miljoonissa – yhden ihmisen elämä tuntuu näiden lukujen varjossa usein merkityksettömältä.

Nykyaikaisen taiteen kautta meillä on mahdollisuus päästä lähemmäs yksilön ääntä. Afrikkalainen taide tuo usein ensimmäisenä mieleen traditioon perustuvat tekniikat ja tulkinnat. Urbaani kulttuuri ja kaupungistuminen synnyttävät myös Afrikassa uusia näkökulmia ja taidesuuntauksia, jotka kuvaavat Afrikan nykytilaa. Kommunikaation nopeutuminen tekniikan kehittymisen myötä avaa taiteilijoille uusia mahdollisuuksia. Afrikkalaisessa taiteessa mediataide on omaleimaista ja nopeasti kehittyvää. Taiteilijoiden herkkyys reagoida muutoksiin ja

kuvata niitä taiteen kautta tuo meidät lähemmäs henkilökohtaisia kokemuksia siitä, mitä Afrikassa todella tapahtuu. Taiteilija on yksilön ääni.

Kiasmassa haluamme tuoda esiin kokonaisvaltaisen ja tuoreen kuvan afrikkalaisesta nykyaikaisesta kulttuurista. Koska vuosisatojen ajan afrikkalainen kulttuuri on kehittynyt maantieteellisesti myös muualla kuin Afrikassa, emme rajaa konseptia vain Afrikassa asuviin taiteilijoihin tai edes afrikkalaisina itseään pitäviin taiteilijoihin. Maantieteellistä sijoittumista tärkeämpää on löytää kokonaisuus, joka kommunikoi elävää ja kehittyvää kulttuuria ja on löytänyt oman äänensä.

LEVOTON SULATUSUUNI

Afrikka on satojen erilaisten kulttuurien, uskontojen, kielten ja yhteiskuntamallien levoton sulatusuuni. Kolonialistisen ajan jälkeiseen Afrikkaan kuuluu yli 50 maata. Afrikkalaista yhteiskuntaa leimaavat vallankaappaukset, heimojen väliset yhteenotot, ihmisoikeusloukkaukset ja kaikkialle levittyvä korruptio. Pula perustarvikkeista ja perustiedosta leimaa ihmisten arkea. Toisaalta kaupungeissa voi nähdä länsimaalaisen hyvinvoinnin kasvun samaan aikaan länsimaalaisten tuotteiden ja yritysten mihinnousun kanssa. Kaukaa katsottuna näyttää siltä, että perinteisenä Afrikkana tuntemamme maanosa potee kroonista köyhyyttä, joka on sidoksissa perinteiseen kulttuuriin ja elinkeinoihin. Länsimaalaisuus ja sen mukanaan tuomat symbolit leimaavat taloudellisesti hyvin voivaa luokkaa, kuitenkin alkuperäisen kulttuurin kustannuksella. Toisaalta samaan aikaan Afrikan eteläosissa ylpeys omasta kulttuuriperinnöstä ja sen symboleista nostaa päätään.

Haasteenamme on avata tätä vastakohtien ja ennakkoluulojen leimaamaa aluetta taiteen kautta. En kuitenkaan halua tarjota yhtä totuutta Afrikasta tai edes afrikkalaisesta nykyaikaisesta taiteesta. En usko sellaista olevan olemassa. Toivon, että ARS11 antaa ihmisille uuden perspektiivin siihen, mitä

“Truth isn’t always beauty,
but the hunger for it is.”
Nadine Gordimer

pidämme omana perintönämme. Useat eurooppalaisina tai länsimaalaisina pitämämme tavat ja uskomukset juontavat juurensa Afrikkaan ja ihmisyyden alkuhämärään. Afrikka on valtava mahdollisuus. Samalla se on yksi tulevaisuuden tärkeimpiä kysymysmerkkejä.

50 VUOTTA ARS-NÄYTTELYITÄ

Aloitin työni Kiasman johtajana ARS06:n jälkimainingeissa ja olen toki seurannut aikaisempien ARS-näyttelyiden muotoutumista suurella mielenkiinnolla. Otan ARS-näyttelyn haasteena ja mahdollisuutena. Se on yksi nykytaiteen tunnetuimmista ja puhutuimmista ilmiöistä Suomessa. Yleisö palaa puhumaan uudestaan ja uudestaan ARS-näyttelyissä nähdystä teoksista ja taiteilijoista. Niistä on myös hankittu useita teoksia Kiasman kokoelmiin ja sillä on ollut jatkuvana nykytaiteen instituutiona vaikutusta myös taiteilijoiden esille pääsyyn. ARS liikuttaa ihmisiä hyvässä ja pahassa. Se on kuin hengenveto nykytaiteen hektisessä maailmassa – mahdollisuus keskittyä, syventyä ja antautua. Näistä syistä olen onnellinen siitä, että sain tuoda mukaan Kiasmaan ajatuksen juuri Afrikasta ARS-näyttelyn teemana.

Kiasman seuraava ARS järjestetään vuonna 2011. Vuosi on samalla ARS-näyttelyiden 50. juhlavuosi. ARS11 katsoo nykytaiteen kärkeen sisältönsä kautta, mutta etsii samalla yhtymäkohtia viisikymmenvuotiseen historiaansa. Merkkivuotta juhlistavat myös useat satelliittinäyttelyt ympäri Suomea ja ulkomailla. ARS-teeman levittäytyminen useille eri paikkunnille merkitsee paitsi uusien yleisöjen tavoittamista, myös uusien näkökulmien saamista yhteiseen teemaan.

□ Berndt Arell
museonjohtaja, Kiasma

Kimmo Schroderus on paitsi maamme eturivin kuvanveistäjiä, myös intohimoinen autoharrastaja. Toisinaan nämä kaksi asiaa kohtaavat. Kiasman Horror vacui -näyttelyssä on esillä veistos, joka kuvaa takavetoisen sudittelevan auton liikerataa.

Kimmo Schroderus ja taiteilijan autot

Mitä autot sinulle merkitsevät?

Auto on minulle kulkemisen ja kulke- misesta nautiskelun yhdistävä persoo- nallinen otus. Auto on kaveri, jonka kanssa matkaa taitetaan yhdessä. Matka myös menee hyvin tai huonosti, mutta nimenomaan yhdessä. Kummankin matka katkeaa kesken tai onnistuu mainiosti.

Millaisia autoja sinulla on?

Meillä on kolme autoa käytössä, *Lydia*, *Reino* ja *Piiska*. Lydia on jengin nuorin, 17-vuotias Audi S4 Avant. Lydia tekee kaikki työt, kesät talvet. Reino on malli- nimikkeeltään Audi Quattro, siis nimen- omaan alkuperäinen quattro, jolla on ikää 25 vuotta. Piiska on Opel Kadett Coupe, iältään 34 vuotta. Piiska on vai- moni auto, jolla minä en juurikaan saa ajaa, sillä minun ajamiseni kuulemma "kuluttaa liikaa bensaa" ja "hajottaa Piiskan". Reino ja Piiska viettävät talvikaudet lämpöisessä säilössä. Talvella katselemme vain niiden kuvia seinillämme.

Oletko muokannut autojanne?

Fiilis on ajamisessa tärkeintä, ja fiilistä saa helpoiten lisättyä oikeilla äänillä, ja niiden asioiden kehittämisellä, mihin katse ja käsi useimmiten osuvat; ohjau- sypöyrään, vaihdekepin nuppiin, mittaris- toihin jne. Ulkonäköä ja ajo-ominaisuuksia saa nopeimmin vaihdeltua renkaiden ja vanteiden kanssa, joita onkin kotimme seinät täynnä monen värisinä.

Varsinaisiksi modifioinneiksi voimme laskea Lydian takakaarten levytykset,

ja vaikkapa Reinon turbon ahtoputkien ja välijäähdytyksen muutokset. Jarruja on vaihdeltu molemmista ja useampaan kertaan. Lydian alustan korkeutta on muutettu ensin vakiosta matalaksi, sitten matalasta korotetuksi. Lydiassa olen enemmän antanut leikille ja kokeilulle tilaa, ja Reinossa on panostettu vauhtiin ja hyvään ajettavuuteen. Puhtaasti tekniikkaan liittyvät asiat, muutokset tai ylläpidon, hoidan monesti veljeni kanssa työvaihtoperiaatteella. Viimeksi hitsasin hänelle ajorampit, ja vastapalveluksena hän toimi asiantuntija-apunani Lydian jakohihnan vaihdossa.

Piiska on meillä alkuperäisin kaikista, tavoitteena on saada sille museoleima jossain vaiheessa. Minulla on paljon suunnitelmia autoihin liittyen, mutta koska kuvanveisto on niin hemmetin hidasta touhua, kaikki aika menee helposti siihen.

Miten autoilu liittyy taiteeseesi?

Kuvanveisto ja autot voivat iloisesti sivuta toisiaan ja liittyä toisiinsa monella tavalla. Kuvanveiston aiheet voivat olla moninaiset, toisaalta auto- harrastuneisuus voi olla kaikkea ajami- sesta vaihdekepin nupin muovailuun.

Taiteessa minun mielestäni on tärkeää tarjota katsojalle ärsykeitä, jotka ovat ristiriitaisia keskenään. Tavoitteeni on, että katsojat kehittäisivät mielessään mahdollisimman monenlaisia erilaisia assosiaatioita veistokseni nähdessään. Autoaiheista veistostani en ole suunnannut vain autoista kiinnostuneille katsojille, vaan taiteesta kiinnostuneille katsojille.

Lydia ja Reino

Autot ovat läsnä teoksissasi 90° ja Jos ei Tänään niin Huomenna. Kerrotko siitä?

Autohan on kauhean iso osa nykypäivää. Haluan tehdä taideteokseni aiheista, joihin minulla on oikea ja henkilökohtainen suhde. En halua olla vain pintapuolisessa suhteessa teosteni aihe maailmoihin. Autot ovat parhaimmillaan hyvin veistoksellisia, ja veistoksen kaltaisia, esim. kooltaan. *Jos ei Tänään niin Huomenna* pyöri päässäni noin 8 vuotta, ennen kuin se kehittyi toteutuskelpoiseksi ideaksi. Oma suhteeni autoihin ei vielä silloin ollut yhtä fyysinen kuin nykyisin.

Viimeisintä autoteostani, *90°* ja siihen liittyneitä ajatuksia olen pyöritellyt päässäni ehkä noin viisi vuotta. Mielestäni on ollut erilaisia vaihtoehtoja, mutta tämä nimenomainen liikkeen kuvaus ja juuri tällä autolla oli tilanteeseen sopiva juuri nyt. Teos käsittelee keulansa ympäri pyörivän, sudittavan auton liikerataa. Vielä pienoismallivaiheessa kilpailevana ideana oli käsijarrukäännös, mutta kyseinen liike paljastui yllättävän monimutkaiseksi. Monimutkaiseksi siinä mielessä, että näyttelyssä kävijän olisi voinut olla jo hieman liian hankala hahmottaa, mistä koko liikkeesä oikeastaan onkaan kyse.

Minkälaisia ominaisuuksia arvostat autoissa?

Luonnetta pitää olla, oli sitten kyseessä ihminen tai auto. Keskivertoautohan on kompromissituote massoille, ja siksi niiltä puuttuu luonne. Luonne voi olla tehoa, ulkonäköä, ääntä, hajua tai vaikkapa

jotain historiallista ja persoonallista lisää. En arvosta ökyvarustelua ja lisäantivää tietotekniikan määrää. Auton ei tarvitse olla aina helppo ja totella ketä tahansa. Ei muuten ketä tahansa merkityksellisen auton rattiin päästetäkään.

Jos raha ei olisi rajoite, minkä auton hankkisit?

Ihan täysin "raha ei ole ongelma" -kuvitelmaa en edes halua kokeilla. Olen enemmänkin kiinnostunut kaikista sellaisista autoista, jotka loppujen lopuksi ovat minunkin elämässäni kiinni vain haluamisen suuruudesta. On vain kyse valinnoista ja arvoista, mihin pennessä laittaa. Miksi olisi loogisempaa laittaa 20 000 euroa persoonattomaan uuteen kauppakassiin, kuin oikukkaaseen vanhaan sporttiin?

Jos tähän nyt kuitenkin lähdetään, niin valitsisin useamman erilaisen auton eri tarkoituksiin. Ei loputtoman montaa, sillä haluaisin säilyttää henkilökohtaisen suhteen autoihini niin, että ne olisivat kaikki kavereitani, eivätkä esim. "kokoelmani osa".

Jos minulle annettaisiin minuutti aikaa päättää, niin hankkisin seuraavat autot: varjeltuun käyttöön ja ultimaattiseen machoiluun De Tomaso Pantera, sen hienostuneemmaksi seuralaiseksi Datsun 240 Z. Työpeliksi Jeep Wrangler, kesällä kovakatto irti, niin tulisi avoauto samalla hinnalla. Vaimolleni valitsisin Fiat 500:n tai 600:n, en ole ihan perillä siitä, kumpi se hänen suosikkinsa olikaan. Ehkä myös sen retroversion, jonka muotoilu on onnistunut paljon paremmin, kuin monen muun uuden pikku-

auton kohdalla. Ehkäpä Opel Manta B:n, jotta voitaisiin treenata veljen kanssa. Lisäksi ostaisin hänelle lahjaksi joko Audi Sport Quattron, tai sitten sen ralli-version S1:n. Tuo S1 taitaa kyllä olla tässä listassa se, johon minulla ei olisi varaa, vaikka muuttaisin asumaan puuhun ja myisin joka ikisen vimpaimen ja asian, mitä omistan.

Jos pitäisi tiukasti valita vain yksi auto, se olisi Pantera. Olemme nimittäin heti Kiasman avajaisten jälkeen lähdessä vaimoni kanssa Italiaan De Tomason tehtaiden perustamisen 50-vuotistapahutamaan. Siellä pitäisi olla mahdollisuus nähdä kymmenittäin Panteroitia. Suomessa niitä siis ei näe. Tai kuule, tai haista.

Mikä auto olisit?

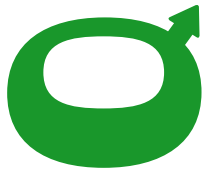
Auto ei ole koskaan täysin itsenäinen olento, eikä se osaa pitää huolta itsestään. Autosta täytyy jonkun muun pitää huolta. Siksi en usko, että haluaisin olla mikään auto. Toisaalta, hyvin pidetty auto pitää hyvää huolta kuskistaan, eli siinä on kyse symbioosista.

Arja Miller, intendentti
Kirjoittaja on Horror vacui -näyttelyn toinen kuraattori.

Kimmo Schroderus, Markus Copper ja Jari Haanperä Horror vacui -näyttelyssä Kiasmassa. Ks. ohjelma sivu 17.

Lisää Kimmo ja Noora Schroderuksen autoista osoitteessa <http://schroderus.suntuubi.com/>

Miehistä on moneksi

Viime aikoina miesaktivistit ovat kiinnittäneet huomiota miesten kokemuksiin epäkohtiin: syrjäytymiseen, asevelvollisuuteen, tiukoihin pukeutumismormeihin, (hetero)seksin puutteeseen. Miehet ovat oppineet valittamaan. Osin aivan syystäkin. Ongelmana on kuitenkin, että syyttävä sormi kohdistuu usein naisiin ja tasa-arvotyöhön. 2000-luvun suomalainen sukupuolikeskustelu ei riemastuta ketään. Syylistämällä ei synny yhteistyötä epäkohtien poistamiseksi.

Keskustelu voisi olla hyvin toisenkinlaista, eväitä olisi. Sekä naisten että miesten liikkumavapaus sukupuolen ja seksuaalisuuden alueilla on kasvanut merkittävästi, jos verrataan vaikkapa tilanteeseen puoli vuosisataa sitten. Etenkin seksuaalisen tasa-arvon suhteen niin lainsäädäntö kuin arjen asenteet ovat muuttuneet ratkaisevasti. Mutta jostain kiikastaa, kun kolmannella vuosituohannellakin sukupuolia asetetaan jatkuvasti vastakkain. Poikia puetaan yhä kiivaammin jo pienestä pitäen tummansiniseen ja tyttöjä pinkkiin, lelu maailmat eriytetään. Aikuisten maailmassa työmarkkinat ovat edelleen kovin jakautuneet, ja jyrkkää sukupuolieroa luonnollistetaan milloin evoluutioon, milloin geeneihin vedoten.

Luontoa ja luonnotonta -näyttely on tehty puheenvuoroksi tähän tilanteeseen. Olemme **Marja-Terttu Kivirinnan** kanssa valinneet näyttelyyn mukaan yhdeksän miestaiteilijaa, jotka mielestämme toteuttavat sitä ajatusta, että miehistä on todella moneksi. Joukosta löytyy miehiä, jotka eivät kaihda sen kummemmin koristeellisuutta ja kodin sisustamista kuin karvaisen selän kauniina esittämistä. Joku ottaa väkivallattomasti kantaa väkivaltaan, joku taas kuvaa lempeästi outoutta. Joillekin homous on kiinnostava aihe, toisille heterouden muotoutuminen. Kaikki eivät edes käsittele näyttelyn teoksissa ilmitasolla sukupuolta tai seksuaalisuutta, mutta ovat tehneet sitä jossain vaiheessa tuotantoon.

Miesten keskinäisestä erilaisuudesta tai monenlaisuudesta muistuttaminen on nähdäksemme kestävä peruste tehdä näyttely, jossa kaikki taiteilijat ovat miehiä. Yhtenäistävä miesnäkökulma taas olisi vihonviimeinen korsi taidehistorian kekkoon, joka muutenkin on rakentunut miesten tekemästä kaanonista. On toivottavaa, että näyttely herättää vakavia epäilyksiä yhdenmukaisen mieskatseen olemassaoloa kohtaan ja muistuttaa, että miehet eivät todellakaan ole yhdestä puusta. Väitämme, että "miehestä" ei kerta kaikkiaan voi puhua yleistäen yksikössä.

Anna luovuuden virrata.

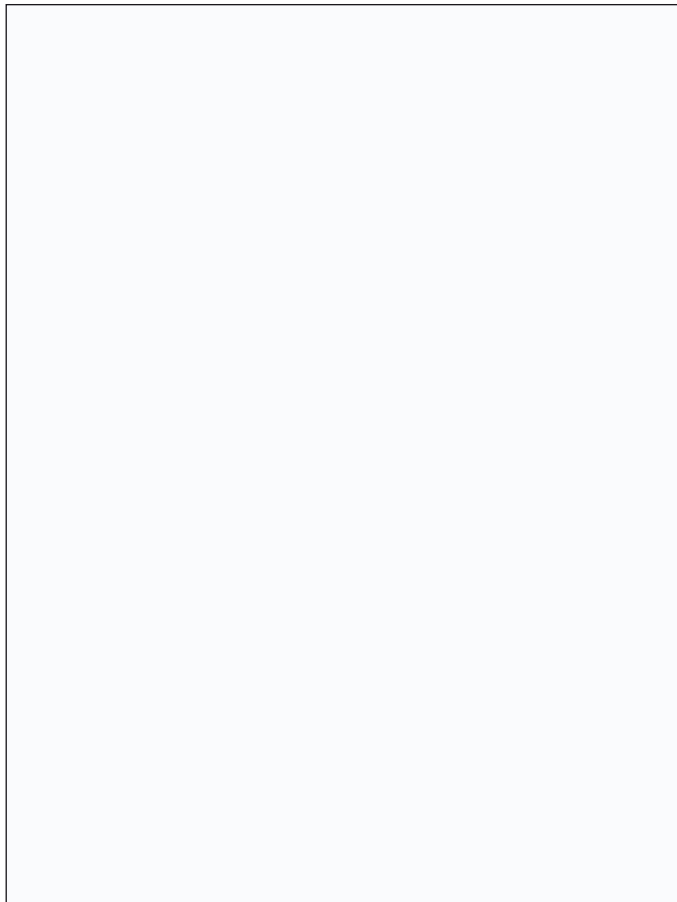
On rohkeutta kyseenalaistaa totutut tavat ja virrata tuntemattomille vesille. Uuden etsiminen vaatii näkemystä ja kykyä oppia uutta. Deloitte on Suomen johtavia asiantuntijapalveluyrityksiä. Haluamme tarkastella maailmaa erilaisista näkökulmista ja uskallamme uida myös vastavirtaan. Laaja palvelutarjontamme varmistaa kattavan kokonaisnäkemysten asiakkaidemme monimutkaisiin haasteisiin.

Luontoa ja luonnotonta -nimi on tarkoituksellisen provoisoiva ja monimielinen. Tässä yhteydessä luonnoton ei ole automaattisesti huono asia. Missään tapauksessa se ei ole syytös. Sanaa käytetään muistuttamaan siitä, että inhimillinen kulttuuri on tehtyä, pitkälti keinotekoisista – ja saattaa silti olla jossain yhteydessä luontoon. Luonto saattaa jonkun tulkinnassa viitata myös ihmisluontoon, ei pelkää luontoon ihmisen toiminnan ulkopuolisena, kulttuurin vastakohtana. Joissakin näyttelyn teoksissa näkyy ehkä myös tietynlaista halua takaisin luontoon, joissakin toisissa siihen taas ei ole pienintäkään viittausta.

Luontoa ja luonnotonta lähti muotoutumaan pari vuotta sitten kahden kirjoittajan, kahdesta erilaisesta feministisestä näkökulmasta taidetta katsovan tutkijan ja kriitikon yhteistyönä. Halusimme tehdä yhdessä kirjan, tulikin myös näyttely. Joskus tuluskukkaro laajenee takiksi. Näyttely on kuitenkin aivan olennainen osa politiikkaamme. Jos jotain "vastakkainasettelujen purkamista" tapahtuu – tuo nais-tutkimuksen ylevä tavoite – niin tässä tapauksessa taiteilijat saavat sen aikaan teoksillaan, tekevät todeksi.

□ Leena-Maija Rossi

Kirjoittaja on Luontoa ja luonnotonta -näyttelyn toinen kuraattori.

Nokia 5800 XpressMusic

SOITA
KOSKETA
JAA

NOKIA
Connecting People

- Kristallinkirkas soundi
- Huippuluokan streokaiuttimet
- Kosketusnäyttö, joka tuntuu ja näyttää hyvältä
- 8 GB SD-muistikortille 6000 biisiä, 16 GB SD-muistikortille jopa 12 000 biisiä
- Suora yhteys Nokia Musiikki-kauppaan ja Share on Ovi –medianjakopalveluun

www.nokia.fi

KATSA HEINÄNEN

Suomen Aalto-paviljonki

Kiasma Venetsiassa

Kiasma osallistuu tänä vuonna ensimmäistä kertaa Venetsian biennaaliin, kun Suomella on jälleen käytössään biennaaliin vuonna 1956 valmistunut Aalto-paviljonki.

Kiasma jatkaa kansainvälisten taidefoorumien valloitusta osallistumalla tänä vuonna ensimmäistä kertaa Venetsian biennaaliin. Kiasman ja Näyttelyvaihtokeskus Framen kansainvälisenä yhteistuotantona esitellään taiteilija **Jussi Kiven** teos *Fire & Rescue Museum* (Palo- ja pelastusmuseum). Näyttelyn komissaari on Nykytaiteen museo Kiasman johtaja **Berndt Arell** ja se on esillä Suomen Aalto-paviljongissa.

Alvar Aallon (1898–1976) suunnittelema Suomen paviljonki valmistui Venetsian biennaalin pääalueelle, Giardinin puistoon vuonna 1956. Puurakenteinen paviljonki toteutettiin Alvar Aallon läheisen ystävän ja yhteistyökumppanin, suomalaisen taide-elämän vahvan vaikuttajan ja mesenaatin **Maire Gullichsenin** (1907–1990) aloitteesta ja suomalaisen Nykytaideyhdistyksen toimesta.

Näyttelyn perustana on Jussi Kiven pitkäaikaisen harrastuksen myötä syntynyt kokoelma palokunta-aiheista aineistoa. Suomenlinnan hoitokunnan hallinnassa oleva kuvanveistostudio, Johan Tobias, oli kevään ajan Jussi Kiven työtilana, jossa hän on luokitellut ja dokumentoinut esineitä ja dokumentteja näyttelyä varten. Assistenttina hänellä on Kuvataideakatemia opiskelija **Filippo Zambon**. Framen julkaiseman Framework The Finnish Art Review'n 10. numero tarjoaa näyttelylle laajemman temaattisen viitekehyksen. □

JUSSI KIVI

KONSTANTIN SERGEYEV

Virittäydy URB-taajuudelle

Kymmenvuotias URB-festivaali valtaa taas uusia alueita. Tanssiin painottunut, kuva- ja sanataiteen sekä teatterin maailmoja syleillyt festivaali tuo nyt estradille esityksellisen konsertin.

Brooklynilaisen kabaree punk -bändin The World/Inferno Friendship Society'n albumi on tehty esitykselliseksi konsertiksi kuin juuri URB-festivaalia varten. *Addicted to Bad Ideas: Peter Lorre's Twentieth Century* kaivautuu juutalaisen näyttelijän, **Peter Lorren**, arvoitukselliseen elämään.

Peter Lorre asettui 1920-luvun lopulla Berliiniin, missä hän teki yhteistyötä mm. näytelmäkirjailija **Bertolt Brechtin** kanssa. Lorre muistetaan kuitenkin ehkä parhaiten psykoopaattisen lastenmurhaajan roolista **Fritz Langin** klassikk elokuvassa *M – kaupunki etsii murhaajaa* (1931). *Addicted to Bad Ideas* seuraa Lorren elämää kahden maailmansodan ajoilta armottomaan kunnian laskuun huumeidensekaisessa Hollywood-hetteikössä.

The World/Inferno Friendship Society'n kollektiiviin kuuluu yli 30 jäsentä, URB-festivaali tuo heistä Helsinkiin kymmenkunta. Esityksen on ohjannut **Jay Scheib**, yksi visionäärisimpiä nuoria newyorkilaisohjaajia, esitys on myös kiertänyt useita merkittäviä esittävä taiteen festivaaleja. Esityspaikkana on Savoy-teatteri.

Edellisvuosien tapaan URBin pääpaikkana on Kiasma, ja festivaali levittäytyy myös Stoaan ja kaupunkitilaan. Juhannuksen tienoilla julkistettava ohjelma sisältää mm. uusia katutanssiesityksiä, elokuvia, musiikkia sekä mahdollisuuksia tehdä itse urbaania taidetta.

KYMMENEN VUOTTA UUSILLA URILLA

URB-sloganit vuosien varrelta kertovat urbaanin festivaalin historiasta muuntuvana, ajassa mukana elävänä tapahtumana, joka esittelee ja kommentoi urbaaneja ilmiöitä. Sloganit kuten jazzista hip hopiin – uusia liikkeitä – teksti, rytmi, riimi – urbaanit taiteet, vapaa tyyli – kaupunkisovituksia tiivistävät URB-festivaalien näkökulmia kaupunkitaiteisiin.

”Kiasma on sekä sijainniltaan että kansainvälisyydeltään luonteva isäntä URB-festivaalille,” toteaa festivaalin ohjelmasta vastaava tuottaja **Mikael Aaltonen**. ”Erityisesti Kiasma-teatterin ja nykytaiteen esitysmuotojen moninaisuus Kiasmassa sopii erinomaisesti urbaanin kaupunkifestivaalin ideaan. Ohjelmistolla pystymme aina yllättämään”.

□ Lue lisää www.urb.fi

Horror vacui

15.5.–9.8. □ 5. kerros, Kontti ja Studio K

Kuvanveistäjät Markus Copper ja Kimmo Schroderus sekä mediataiteilija Jari Haanperä täyttävät tyhjän tilan teräksellä, puulla, äänellä ja valolla, isossa mittakaavassa ja yllätyksellisesti.

Markus Copperin (s.1968) veistoksissa mekaaniset liikkeet ja moottoroidut rakennelmat yhdistyvät ääniin ja metallinkalseeseen. Sähköistyksen myötä veistokset muuttuvat miltei eläviksi.

Jari Haanperän (s.1970) pieniä konekaupunkeja muistuttavat rakennelmat paljastuvat ihmisten hylkäämiksi arkipäivän tavaroiksi. Valo taittuu seinälle liikkuviksi kuvioiksi ja lasipintojen heijastukset synnyttävät todellisuutta vääristäviä harhakuvia.

Kimmo Schroderuksen (s.1957) veistokset laajentuvat ja kurottuvat korkeuksiin kuten Kiasman pääsisäänkäynnin vieressä kohoava jättiläismäinen veistos Mörkö. □

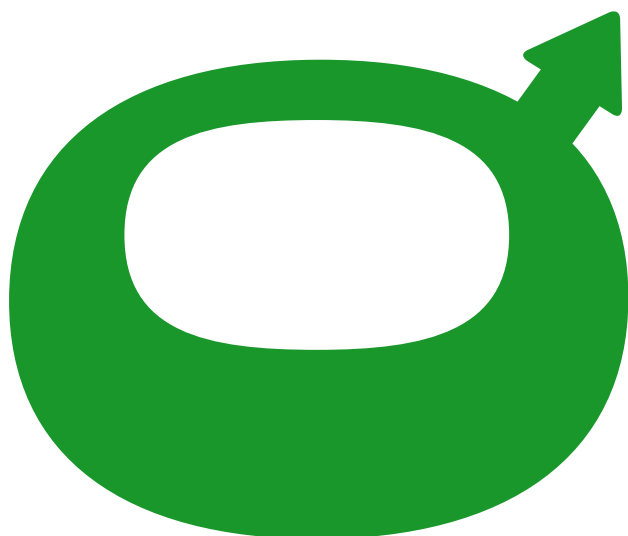
Luontoa ja luonnotonta

15.5.–30.8. □ 4. kerros

Näyttely sekoittaa sukupuolten pakkaa ja etsii miesten tuottamista teoksista maskuliinisuuden lisäksi myös feminiinisyttä. Luonto ja keinotekoisuus ovat osa teosten aihepiiriä. Näyttely tarjoaa näkökulman miestaiteilijoiden toiminnan monimuotoisuuteen ja monikulttuurisuuteen. Mukana on teoksia, jotka käsittelevät kriittisesti katseen ja kuvan suhdetta, kuvataiteen traditioita sekä nykyajan mediakuvastoa.

Näyttelyn teemoista keskustellaan taiteilija- ja kuraattori-tapaamisessa ke 27.5. klo 17 ja ke 19.8. klo 18 (museolipulla).

Taiteilijat ovat Jan-Erik Andersson, Kalle Hamm ja Dzamil Kamanger, Jukka Korkeila, Jouni Kujansuu, Pekka Niskanen, Harri Pälviranta, Kari Soinio ja Viggo Wallensköld. Näyttelyn ovat kuratoineet Marja-Terttu Kivirinta ja Leena-Maija Rossi. □

KOKOELMAT

Oikeilla jäljillä...

14.2.2010 saakka □ 2. ja 3. kerros

Oikeilla jäljillä... -kokoelmanäyttelyn teokset on sijoitettu kolmen teeman alle. Töhry-teeman teoksissa kaupunki välittyy aktiivisen toiminnan kautta merkkeinä ja tekoina. Teoksissa käsitellään mm. globalisaatiota, vastamainontaa ja aktivismia. Viivakoodi-teeman teoksissa nykyaikainen käyttää materiaalinaan koko visuaalisen kulttuurin tarjoamaa kuvamaailmaa. Teokset lainaavat erilaisia kuvastoja muuttaen niiden alkuperäisiä merkityksiä. Kolmannessa, Painauma-teemassa tarkastellaan kehoa kuvana. Painauma näkyy usein kehossa tunnistettavana merkinä kuten unipainaumana, puremana, mustelmana tai ruhjeena. Tapahtuman psyykinen jälki voi olla fyysistä jälkeä pysyvämpi.

Osa teoksista vaihtuu näyttelyn aikana.

Huone X: **Cristina Lucas** 7.6. saakka, **Zhao Shaoruo** 12.6.–23.8., **Fanni Niemi-Junkola** 28.8.–31.10.; Mediateekki: **Lena Séraphin** 12.6.–23.8., **Cory Arcangel** 28.8.–4.10.

Jiri Geller ja The Big Time

Maria Veitola

Osana Oikeilla jäljillä... -kokoelmanäyttelyä:

Ääniopas

Kierrä kokoelmanäyttely ääniopasta kuunnellen. Ääniopas esittelee lyhyesti yli 30 teosta. Maksuton. Suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Lainaa Kiasmasta tai lataa omaan MP3-soittimeesi www.kiasma.fi

Julkiskierrokset

Tutut, sanavalmiit 'vierailijaoppaat' tulkitsevat näkemäänsä. Kulje näyttelyssä Remu Aaltosen, Lenita Airiston, Berndt Arellin, Dome Karukosken tai Maria Veitolan johdattamana. Maksuton. Lainaa Kiasmasta tai lataa itse osoitteesta www.kiasma.fi

Tulossa syksyllä

Merkillinen seikkailu. Omatoimikierros kokoelmanäyttelyssä. Taiteilijatapaamisia keskiviikkoiltoisin ja luentoja torstai-iltoisin.

Oikeilla jäljillä... -näyttelyn taiteilijat

Adel Abidin, Vito Acconci, Eija-Liisa Ahtila, Cory Arcangel, Stig Baumgartner, Peter Buggenhout, Mervi Buhl-Kytösalmi, Richard Deacon, Mauricio Dias & Walter Riedweg, Ulrika Ferm, Lucio Fontana, Jiri Geller, Veli Granö, Ilmari Gryta, Charlotte Gyllenhammar, Terike Haapoja, Annika Von Hausswolff, Maarit Hohteri, Juha van Ingen, Humberto Junca, Aarne Jämsä, Marja Kanervo, Aino Kannisto, Hannu Karjalainen, Anssi Kasitonni, Jukka Korpihete, Tuomas Laitinen, Jouko Lehtola, Jani Leinonen, Anni Leppälä, Roy Lichtenstein, Liisa Lounila, Cristina Lucas, Pekka Luukkola, Bjarne Melgaard, Arno Rafael Minkkinen, Fanni Niemi-Junkola, Kukka Paavilainen, Zoltan Popovits, Laila Pullinen, Mimmo Rotella, Jani Ruscica, Heikki Rynänen, Riiko Sakkinen, Seppo Salminen, Lena Séraphin, Zhao Shaoruo, Anssi Törrönen, Milja Viita, Pinar Yolacan.

TULOSSA

ERNST MORITZ

Pipilotti Rist

5.9.–6.12. □ 5. kerros

Syksyn päänäyttelyn kansainvälinen taiteilija on sveitsiläinen videotaiteen supertähti Pipilotti Rist, joka luo intensiivisiä visuaalisia universumeita. Niissä aistillinen kuvakerronta yhdistyy meditatiivisiin äänimaailmoihin. Uusimmissa teoksissaan Pipilotti Rist korostaa elämyksellisyyttä ja rakentaa erilaisia mahdollisuuksia miellyttävään katsomistilanteeseen. Teokset ovat taiteilijan paratiisi, jonne hän houkuttaa katsojaa astumaan. Näyttely toteutetaan yhteistyössä alankomaalaisen Boijmans Van Beuningen -museon kanssa.

Ars Fennica 2009

9.10.2009–10.1.2010 □ 4. kerros

Ars Fennica -palkinnon myöntää Henna ja Pertti Niemistön Kuvataidesäätiö vuosittain yhdelle taiteilijalle tunnustuksena korkeatasoisesta ja persoonallisesta taiteellisesta työstä. Se on suuruudeltaan 34 000 euroa ja siten suurin kuvataidepalkinto Suomessa. Ars Fennica 2009 -palkintoehdokkaat, kuvanveistäjä Matti Kalkamo, kuvataiteilijat Mika Karhu ja Jussi Kivi sekä taidemaalari Jyrki Rieki ja Petri Yrjölä pitävät näyttelyn Kiasmassa. Palkinnonsaaja julkistetaan marraskuussa.

TYÖPAJAT

Pajoja koskevat tiedustelut ja ilmoittautumiset (ellei toisin mainita) museolehtori Tuija Rantala: tuija.rantala@kiasma.fi, (09) 1733 6521. Lisätietoa pajoista (kesto, hinnat, ryhmäkoko) www.kiasma.fi/peda

AIKUISILLE JA LAPSILLE

Piipahduspaja taaperoille elo-syyskuu
Puuhaa alle 4-vuotiaille avoimessa työpajassa oman aikuisen seurassa. Ei ennakkoilmoittautumista. Pajan ollessa täynnä voi odotellessa tutustua näyttelyihin.

Vauvojen värileikki elo-syyskuu
Miltä värit näyttävät, tuntuvat ja maistuvat? Värileikki 3–11 kk:n ikäisille vauvoille ja heidän mukanaan tuleville aikuisille. Kesto 1,5 tuntia, josta värileikkiä n. 30 min. Ryhmään mahtuu 10 vauvaa aikuisineen.

Tilattava vauvojen värileikki

Vauvojen värileikkejä voi myös tilata ryhmille. Ryhmän koko 10 vauvaa aikuisineen. Pajamaksu 140 e (museon pääsymaksu ja ohjaus) + materiaalimaksu 3 e/vauva + 22% alv.

AIKUISILLE

Tuttu ryhmä

Ystäville, työporukoille ja harrastusryhmille tarkoitettu työpajassa tutustutaan nykytaiteeseen tekemällä itse. Näyttelykäynnin lisäksi työskennellään oppaan johdolla.

Kimppapaja

Yritys- ja aikuisryhmille räätälöidyissä työpajoissa tutustutaan kollegoihin ja kavereihin nykytaiteen ja työpajatyöskentelyn merkeissä. Pajat suunnitellaan yhdessä työpajaohjaajan kanssa. Tiedustelut paivi.hilska@kiasma.fi, (09) 1733 6668.

Nykytaide omaksi

Nykytaide herättää keskustelua ja virkistää! Erilaisille terapia- ja kuntoutusryhmille suunnitelluissa työpajoissa tutustutaan näyttelyyn ja työskennellään pajassa.

KOULUT JA PÄIVÄKODIT

Ajankohtaista tietoa ja vinkkejä koulutyöhön www.kiasma.fi/kouluille

Nykytaiteen ABC-paja opettajille
to 17.9.

KIASMA-TEATTERI

EERO-TAPIO VUORI

ENSI-ILLAT

Eero-Tapio Vuori / Helena Ratinen UUSARKAAINEN TEATTERI

Walking on the Water

– Tanssittu hiljaisuuden keidas

Ensi-ilta 31.5. klo 10–15 Kiasman aulassa Ympäristöllinen butöanssiesitys / kehollinen installaatio. Esitykset Kiasman ympäristössä, viimeinen Kiasman aulassa 2., 3., 4., 5., 6.6. klo 10–15. Vapaa pääsy.

VIRVA TALONEN

Poikkeustapauksia

Ensi-ilta 25.3. klo 19

Esityksessä kiinnostuksen kohteena on ihmisen pohjimmainen tarve erottua muista, olla kuuluisampi, terveempi, älykkäämpi, kauniimpi ja kiinnostavampi.

Esitykset 28. ja 29.8. klo 19, 30.8. klo 15.

28.8. esityksen jälkeen yleisökeskustelu.

Liput 22/12 e. Liput ennakkoon Lippupiste 0600-900900 (1,75e/min+pvm), www.lippu.fi Helsingin juhlatiikojen tilaustanssiteos.

FESTIVAALIT

URB 09 30.7.–9.8.

Kymmenes urbaanin taiteen festivaali. www.urb.fi

INFO

Nykytaiteen museo Kiasma
Mannerheiminaukio 2, 00100 Helsinki
Info (09) 1733 6501, info@kiasma.fi

Kiasma on avoinna
ti 10–17, ke–pe 10–20.30, la–su 10–18.

Liput
Museolippu 7/5 e, alle 18-vuotiaille vapaa pääsy. Ilmaislta joka kuukauden ensimmäinen keskiviikko klo 17–20.30.

Kiasma on liikkumisesteetön.
Opaskoirat ovat tervetulleita. Lipunmyynnissä ja teatterissa on tele/induktiosilmukka.

www.kiasma.fi
Tutustu ohjelmistoon tai liity maksuttomalle Kiasmail-postituslistalle.

www.kiasma.fi/shop
Tutustu ja tilaa. Verkkokaupasta saa näyttelyluettelot ja Kiasma-tuotteet.

www.kiasma.fi/peda
Ideoita opastuksille: Taidetulkki-opastus, arkkitehtuurikierros, K-60 -kierros... Lue lisää.

Café Kiasma on avoinna
ti 10–20, ke–la 10–22, la–su 10–18 elokuun loppuun saakka. Säävaraus!
p. (09) 1733 6661.

Kiasma-kauppa on avoinna
ti 10–17, ke–pe 10–20.30, la–su klo 10–18.
p. (09) 1733 6505.

Kiasman Ystävät ry
Lisätietoja toiminnasta p. (09) 1733 6595.
tai www.kiasma.fi/kiasmanystavat

PIIRE MYKKÄNEN / KKA

OPASTUKSET

Yleisöopastukset ajankohtaisiin näyttelyihin

Ke ja pe klo 18. Su klo 15. Museolipulla.
Vetäjinä Kiasman oppaat tai kuraattorit.
Ruotsinkielinen yleisöopastus joka kuukauden ensimmäinen sunnuntai klo 12. Museolipulla.

Tilattavat opastukset

Näyttelykierrokset kunkin ryhmän toiveiden ja tarpeiden mukaisiksi.
Tilaukset ma–pe klo 9–12 p. (09) 1733 6509.
Hinnat arkisin 65 e, sunnuntaisin 80 e.
Opastuskielet ovat englanti, ruotsi, saksa ja suomi.

Ääniopas kokoelmanäyttelyyn

Ääniopas tuo taustatietoa kokoelma näyttelyyn. Äänioppaan voi ladata myös ilmaiseksi omaan MP3-soittimeen osoitteesta www.kiasma.fi. Suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Lasten Kiasma-radio (ääniopas)

Kiasma-rakennus lasten silmin. Suunnattu aikuisille.
Sisältyy äänioppaaseen. Lasten Kiasma-radion voi ladata ilmaiseksi omaan MP3-soittimeen osoitteesta www.kiasma.fi.

Muutokset mahdollisia.

Kiasma-lehti | Julkaisija: **Nykytaiteen museo** | Vastaava toimittaja: tiedotuspäällikkö **Piia Laita** 09-1733 6507 | Toimitussihteeri: tiedottaja **Päivi Oja** 09-1733 6534 | Verkottoteutus: verkkomediasuunnittelija **Miikka Roine** 09-1733 6533 | Toimituksen osoite: **Kiasma, Nykytaiteen museo, Mannerheiminaukio 2, 00100 Helsinki** | Puh. 09-173 361, Fax 09-1733 6503 | Internet: **www.kiasma.fi** | E-mail: **kiasma-lehti@kiasma.fi** | ISSN 1455-173X | Ulkoasu ja taitto: **Timo Vartiainen** | Painopaikka: **F.G. Lönnberg** | Toimitus ei vastaa ohjelmisto-aikatauluihin tulleista muutoksista. | **YHTEYSHENKILÖT** | Museonjohtaja **Berndt Arell**, Museonjohtajan assistentti **Tuula Vuorio** 09-1733 6516 | Näyttelyintendentti **Arja Miller** 09-1733 6537, kokoelmaintendentti **Pirkko Siitari** 09-1733 6519 | Museopedagogiikka: vastaava museolehtori **Sanna Hirvonen** 09-1733 6514 | Kiasma-teatteri: vs. vastaava tuottaja **Riitta Aarniokoski** 09-1733 6512 | Yhteistyöpäällikkö **Sanna-Mari Jäntti** 09-1733 6653 | Tilavuokraukset, yhteistyökoordinaattori **Päivi Hilksa** 09-1733 6668 | Opasvaraukset 09-1733 6509 | Kiasman Ystävät ry 09-1733 6595 | Nykytaiteen museo Kiasma kuuluu Valtion taidemuseoon